

Sygn. akt III U 15/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania E. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 27 listopada 2014 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy E. M. prawo do emerytury, począwszy od dnia 4 grudnia 2014 r.

Sygn. akt III U 15/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 lutego 2015 r.

Decyzją z dnia 27 listopada 2014 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy E. M. przyznania emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2013, poz. 1440 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy

w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 6 dni; składkowe – 25 lat, 5 miesięcy i 19 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 25 dni. Zakład nie uwzględnił jako okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia od 6 lipca 1973 r. do 31 grudnia 1998 r. w Cukrowni (...) (świadczenie z dnia 23 czerwca 2006 r.), ponieważ w świadectwie

pracy w warunkach szczególnych zakład pracy wymienił rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., nie określając charakteru wykonywanego zatrudnienia (brak wykazu, działu, pozycji). Natomiast powołując się na zarządzenie resortowe zakład wskazał wykaz, dział, pozycję i punkt tego zarządzenia, jednakże wymienione w punkcie 1 stanowisko „elektryk” jest niezgodne z nazwą stanowiska wymienioną po wskazanym punkcie.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca E. M., wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury przysługującej pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że był zatrudniony w warunkach szkodliwych w okresie od 6 lipca 1973 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku dyżurnego elektryka rozdzielni wysokiego napięcia (do obowiązków jego należała obsługa generatorów prądowórczych wysokiego napięcia).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano w szczególności, że wnioskodawca w dniu (...)r. ukończył 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a ponadto nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Nie spełnia on jednak warunku w zakresie wymaganego okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, stąd też brak jest podstaw do przyznania wnioskodawcy emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Sąd Okręgowy w Przemysłu ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca E. M., ur. (...), w dniu 14 listopada 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, oświadczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Wnioskodawca przedłożył organowi rentowemu dokumentację poświadczającą przebieg jego zatrudnienia, z której wynikało m. in., iż

w okresie od 6 lipca 1973 r. do 25 września 2002 r. był zatrudniony w Cukrowni (...) S.A. w P. i od 26 września 2002 r. do 30 kwietnia 2004 r. w (...) Sp. z o.o. w P., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku elektryka; w okresie od 24 października 1973 r. do 13 października 1975 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Wnioskodawca przedstawił również świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 23 marca 2006 r. wystawione przez (...) S.A. Zakład w P., z którego wynika, że wnioskodawca był zatrudniony w Cukrowni (...) S.A. w P. od 6 lipca 1973 r. do 25 września 2002 r. i od 26 września 2002 r. do 30 kwietnia 2004 r. w (...) Sp. z o.o. w P., i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku elektryka (pracodawca powołał się przy tym na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz wykaz A, dział II, poz. 1, pkt 1 stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa i (...) Żywnościowej z dnia 31 marca 1986 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach).

W aktach emerytalnych wnioskodawcy zalega ponadto dokumentacja płacowa, z której wynika, że wnioskodawca pobierał dodatki z tytułu pracy szkodliwej za miesiące: wrzesień i październik 1973 r., listopad i grudzień 1975 r., od stycznia do grudnia 1976 r., od stycznia do grudnia 1977 r., od stycznia do grudnia 1978 r., od stycznia do grudnia 1979 r.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał decyzję z dnia 27 listopada 2014 r., którą odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 6 dni; składkowe – 25 lat, 5 miesięcy i 19 dni; łącznie – 25 lat, 5 miesięcy i 25 dni.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek o emeryturę z dnia 14.11.2014 r.,
- świadectwa pracy, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach,
- kserokopia książeczki wojskowej,
- dokumentacja płacowa,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 22.05.2014 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca od dnia 6 lipca 1973 r. został zatrudniony w Cukrowni (...) w P. na stanowisku elektromontera. Został on przydzielony do prac związanych z produkcją energii elektrycznej i utrzymaniem ruchu. Pracował przy obsłudze generatorów prądowców i rozdzielni wysokiego napięcia. Praca odbywała się na zmiany. W okresie kampanii cukrowej na zmianie pracowało dwóch elektryków, a po jej zakończeniu - jeden. Do obowiązków wnioskodawcy należała obsługa urządzeń elektroenergetycznych - rozdzielni i generatorów, które zasilaly cały zakład. Zakład produkował energię elektryczną na własne potrzeby, a w razie jej nadwyżki energia wprowadzana była do sieci. Do obsługi pozostawało 4 generatory, rozdzielnia, 12 transformatorów. W trakcie dyżuru musiał przez cały czas nadzorować pracę tych urządzeń.

Wnioskodawca współpracował wraz ze S. P.

i T. S., którzy w związku ze swoją pracą uzyskali prawo do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Za swoją pracę otrzymywał dodatek za pracę szkodliwą.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Cukrowni (...) S.A. w P.,
- akta tut. Sądu o sygn. III U 1230/12 i sygn. III U 949/14,
- zeznania świadka S. P.,
- zeznania świadka T. S.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów

z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych wnioskodawcy, aktach osobowych wnioskodawcy, a ponadto w aktach tut. Sądu o sygn.

III U 1230/12 i sygn. III U 949/14, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków S. P. i T. S. – współpracowników wnioskodawcy oraz wnioskodawcy E. M., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika

z nich jednoznacznie, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie w Cukrowni (...)

w P..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy E. M. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Bezsporne pozostaje, że wnioskodawca w dniu (...)r. ukończył 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało ponadto, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych w Cukrowni (...) w P. w okresie od 6 lipca 1973 r. do 31 grudnia 1998 r. (przy czym w okresie od 24 października 1973 r. do 13 października 1975 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przy pracach związanych z obsługą generatorów prądowców i rozdzielni wysokiego napięcia, które należy zakwalifikować, jako prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.

Wskazane wyżej stanowisko wymienione zostało w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale II –

„W energetyce” – „Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, Dziale II, poz. 1, pkt 1 – „elektromonter instalacji i urządzeń elektroenergetycznych”.

Nie może budzić przy tym wątpliwości, że dla celów ustalenia pracy w warunkach szczególnych znaczenie ma nie nazwa zajmowanych stanowisk pracy, lecz rodzaj faktycznej wykonywanych przez pracownika czynności.

Podkreślić należy również, iż w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 4 grudnia 2014 r., a więc od ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.